

พฤติกรรมการณ์ออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณ
ของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน
SAVING BEHAVIOR FOR PREPARE TO THE RETIREMENT AGE
OF A GROUP OF PEOPLE WORKING IN PRIVATE COMPANY

ธิพัรัตน์ อำนวยพร

สาขาการเงินและการธนาคาร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Thiparat Amnuayporn

Email: thiparata@gmail.com

Faculty of Business Administration Program in Finance and Banking,

Ramkhamhaeng University

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test และสถิติความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณต่างกัน แต่กลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีสถานภาพต่างกัน ทำให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรมการออมเงิน; เตรียมความพร้อมเกษียณอายุ; คนทำงานบริษัทเอกชน

Abstract

The objectives of this study were 1) to study about saving behavior for prepare to the retirement age of a group of people working in private company 2) to study about saving behavior for prepare to the retirement age of a group of people working in private company separated by personal factors.

The sample group was 400 people of working in private company. The questionnaire was used as a tool for collecting the data which analyzed by using the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses was tested by Independent Sample (t-test), one way ANOVA (F-test), in case of it found differences, can be compare by pairs using the LSD method.

The result of hypothesis testing showed that the people working in private company with different gender, age, education level, monthly income and monthly expenses, making the saving behavior for prepare to retirement age differently. But the people working in private company with different marital status, making the saving behavior for prepare to retirement age is not different.

Keywords: saving behavior; prepare to the retirement age; people working in private company

บทนำ

ปัจจุบัน โลกของเรามีประชากรราว 7,600 ล้านคน และจะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 83 ล้านคนทุกปี นอกจากประชากรโลกที่เพิ่มขึ้นแล้ว จำนวนของผู้สูงอายุก็เพิ่มขึ้นด้วย สำหรับประเทศไทยมีประชากรราว 66 ล้านคน แบ่งเป็นผู้สูงอายุ 9.8 ล้านคน หรือ ร้อยละ 15 โดยในอีกสองปีข้างหน้า (พ.ศ. 2564) ประเทศไทย จะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ (มีประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 20)

จากโครงสร้างประชากรที่เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิต ในปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาทางการเงิน และปัญหาทางสังคม ส่งผลให้การใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ เพื่อดูแลผู้สูงอายุ โดยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะขาดรายได้ จึงต้องมีการ ฟังฟังรายได้จากครอบครัว หรือขอรับความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ ซึ่งอาจไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้สูงอายุ มีความเป็นอยู่ที่ลำบากมากขึ้น

การวางแผนทางการเงินจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมความพร้อม และนำชีวิตไปสู่ความมั่นคง ทางการเงิน ซึ่งควรเริ่มจากการปลูกฝังนิสัยการออม และการใช้เงินอย่างสมเหตุสมผลตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อบ่มเพาะวินัยทางการเงินไว้ก่อน แม้กระทั่งเมื่อเกษียณอายุ ก็ยังต้องวางแผนทางการเงิน เพราะเป็นวัย ที่มีรายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ยังคงอยู่ หรืออาจสูงขึ้นในบางหมวด เช่น การรักษาพยาบาล ซึ่งหากไม่มีการวางแผนที่ดีอาจก่อให้เกิดปัญหาได้

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานในบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง มีความสนใจในเรื่องพฤติกรรมการออมของกลุ่มคนทำงานในบริษัทเอกชน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินของแต่ละบุคคล ว่ามีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณอย่างไร ซึ่งศึกษาในด้านการให้ความสำคัญ วัตถุประสงค์การออมเงิน รูปแบบการออมเงิน การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ และอัตราการออมเงิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มตัวแปรอิสระ คือปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่าย ส่วนตัวแปรตามคือพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มี 5 ด้าน อันประกอบด้วย ด้านความสำคัญ, ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน, ด้านรูปแบบการออมเงิน, ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ และด้านอัตราการออมเงิน
2. ด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน จำนวน 400 คน
3. ด้านระยะเวลาในการศึกษา ใช้เวลาในการศึกษา ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน

2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงาน บริษัทเอกชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงิน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่ต้องการวางแผนทางการเงิน

ทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แยกพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านความสำคัญ

จุฑาธิปดี ฤกษ์สันทัด (2555) กล่าวว่า การออมทำให้ผู้ออมบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ซึ่งการออมถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการออมยังช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยทั่วไปการออมจะเกิดขึ้นต่อเมื่อบุคคลนั้นมีรายได้มากกว่ารายจ่าย หรือการลดรายจ่ายลง ซึ่งเงินออม เกิดจากรายได้ หักค่าใช้จ่าย ประเภทอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

นันทพร จรัสสุขสวัสดิ์ (2560) กล่าวว่า การออมถือเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต และถือได้ว่าเป็นการสร้างชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีให้แก่ผู้ออมในอนาคตได้ นอกจากนี้แล้วการออมยังเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ เพื่อให้ผู้ออมสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งการออมยังสามารถช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ไม่คาดคิดได้ด้วย

ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน

ศุภณีย์คุ้มครองผู้ให้บริการทางการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย (สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เมื่อ 20 มีนาคม 2562) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการออม อาจจะจัดสรรตามวัตถุประสงค์หลักได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้ (1) ออมเผื่อกรณีฉุกเฉิน เพื่อเก็บไว้ใช้กรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุให้ต้องใช้จ่ายเงินก้อนอย่างเร่งด่วน (2) ออมเพื่อเติมฝัน เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ (3) ออมเพื่อวัยเกษียณ เป็นการออมระยะยาวเพื่อใช้จ่ายเมื่อพ้นวัยทำงาน และมีเพียงพอสำหรับการดูแลสุขภาพทำกิจกรรม เพื่อความสุขในชีวิต และลดภาระของลูกหลาน (4) ออมเพื่อการลงทุน เป็นการนำเงินออมไปลงทุนให้เงินงอกเงย

ฐานิยา กัมพลาวลี (2552) กล่าวว่า การออมเงินโดยทั่วไปนั้น หากต้องการให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุด จะต้องเลือกรูปแบบการออม และประเภทของการออมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการออม ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการออมเงินนั้นมีหลายประเภท ดังนี้ (1) เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น และเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นอย่างกะทันหัน (2) เพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษา (3) เพื่อใช้จ่ายในยามชรา นับว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการออมเงินของคนทั่วไป เพราะ

วัยชราเป็นวัยที่ไม่มีรายได้ หรือมีรายได้น้อยลง ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องออมเงินไว้ตั้งแต่ที่ยังมีรายได้ (4) เพื่อใช้ในการจัดหาหลักประกันในชีวิต (5) เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ หรือผลตอบแทนที่จะได้จากการออม (6) เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งธุรกิจใหม่ หรือการขยายธุรกิจที่มีอยู่เดิม

ด้านรูปแบบการออมเงิน

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างใน นเรศ หนองใหญ่, 2560) กล่าวว่า รูปแบบการออมเป็นหลายประเภท ดังนี้ (1) การออมในรูปแบบทรัพย์สินถาวร เป็นการออมโดยการนำรายได้ที่เหลือจากการบริโภคใช้จ่าย โดยการซื้อทรัพย์สินถาวร เพื่อป้องกันความเสี่ยง และให้มีความมั่นคงในอนาคต (2) การออมในรูปแบบทรัพย์สินในทางการเงิน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการออม คือการเก็บเงินเป็นทรัพย์สินในทางการเงิน โดยเหตุผลของการออมไว้ใน รูปแบบทรัพย์สินทางการเงินที่แตกต่างกันไป

ศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์ (2552) กล่าวว่า รูปแบบของการออม ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบได้ผลตอบแทนที่ต่างกันออกไป (1) การออมในรูปแบบของสินทรัพย์ถาวร มีไว้เพื่อความจำเป็น และเป็นการสร้างหลักประกันในอนาคต (2) การออมในรูปแบบทรัพย์สินทางการเงิน ถึงแม้จะมีสภาพคล่องสูงแต่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว (3) การออมเงินฝากที่สถาบันทางการเงินต่าง ๆ ซึ่งเป็นการออมที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุด

ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ

ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) กล่าวว่า การวางแผนทางการเงิน เพื่อให้ความคุ้มครองทางด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ขาดรายได้ เนื่องจากเกษียณอายุ คือแนวทางที่จะสามารถช่วยรักษาระดับคุณภาพชีวิตเมื่อต้องสูญเสียรายได้ในช่วงหลังเกษียณให้เทียบเท่า หรือใกล้เคียงกับช่วงก่อนเกษียณได้เป็นอย่างดี คือการเตรียมความพร้อม และการวางแผนเพื่อวัยเกษียณที่ดีในช่วงก่อนเกษียณนั่นเอง

การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ. (2554, สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อ 12 มีนาคม 2562) กล่าวว่า การกำหนดเป้าหมายการเกษียณ การวางแผนการเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพนั้น เริ่มต้นด้วยการวางแผนเป้าหมายก่อน การตั้งเป้าหมายเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะเป็นตัวกำหนดทิศทางในการที่จะวางแผนเพื่อการเกษียณ ซึ่งเป้าหมายนั้นจะต้องชัดเจน และเป็นไปได้ และจะบอกได้ว่าเราต้องการคุณภาพชีวิตแบบไหน หลังจากที่เรากำหนดเกษียณแล้ว ไม่ว่าจะเป้าหมายนั้นคืออะไร สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรกคือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นจะต้องสอดคล้องกับรายรับ รายจ่าย และความสามารถในการหารายได้ เช่น ถ้าในแต่ละเดือนนั้นรายได้หักรายจ่ายแล้ว มีเงินเหลือแต่ละเดือน 4,000 – 5,000 บาท ซึ่งเป็นเงินเพื่อใช้จ่ายหลังเกษียณอายุได้

ด้านอัตราการออมเงิน

คู่มือการออมเงิน (สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2562) กล่าวว่า การรู้จัก รักษาคุ้มครองทรัพย์สินที่หามาได้ไม่ให้หมดไป เพราะชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีเงินออม เงินฉุกเฉิน การที่จะทำให้ชีวิตมีความสุขต้องมีหลักการออมเงิน โดยเปลี่ยนแนวคิดจากเดิมคือเงินออม เท่ากับ รายได้ ลบด้วยรายจ่าย มาเป็น รายจ่าย เท่ากับ รายได้ ลบด้วย เงินออม ซึ่งต้องกำหนดว่าจะออมเงินในอัตราเท่าไรต่อเดือน หากมีหลักการที่ดี สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายการออมได้ เมื่อมีเงินออมในจำนวนหนึ่งแล้ว ก็สามารถเรียนรู้รูปแบบการลงทุน เพื่อนำเงินออมไปลงทุนเพิ่มมูลค่าได้ เรียกว่า “ใช้เงินทำงานให้” แทนการทำงานหาเงินมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2554) กล่าวว่า แนวทางการเพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย เป็นการเพิ่มปริมาณการออม ผู้ที่ไม่สามารถลดรายจ่าย หรือยังไม่อยากลดรายจ่ายจะเสมือนเป็นผู้ที่ยังไม่เข้าใจหลักการออม สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเพิ่มรายได้ได้ ควรประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้รายได้ของตนเองสูงขึ้น และต้องหันมาจริงจังกับการลดรายจ่าย การเลือกแนวทางการดำรงชีวิตนั้นควรมีความพอเหมาะ ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกยากลำบาก รวมไปถึงการดูแลตนเองไม่ให้เกิดความเครียด และปัญหาด้านสุขภาพจิตสุขภาพกายได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาวดี ฮะมะณี (2556) ได้ศึกษารูปแบบ และปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับเศรษฐกิจ รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน รูปแบบการออม วัตถุประสงค์ในการออม แนวโน้มการออม และปัจจัยที่มีผลต่อการออม การศึกษานี้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้นตอนจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้ จำนวน 400 คน และนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่า F-TEST ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 37 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเท่ากับ 296,082 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน เท่ากับ 245,686 บาทต่อปี รูปแบบการออมของครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีการออมเงินในรูปแบบของ การฝากธนาคารพาณิชย์ และวัตถุประสงค์ของการออมก็เพื่อใช้จ่ายในวัยชราหรือยามเจ็บป่วย อีกทั้ง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ การออมเพื่องานสังคม ออมเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากรายจ่ายประจำ และออมเพื่อใช้ในด้านการศึกษา และการทำงาน

ดลพร ศิริสารกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของพนักงานธนาคาร การเลือกรูปแบบการออม และปัจจัยตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อผลการออมของพนักงานธนาคารในเขต

อำเภอเมือง จังหวัดลำปางจากการศึกษาพบว่าพนักงานธนาคารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เป็นพนักงานธนาคารพาณิชย์ มีอายุระหว่าง 21-40 ปี อายุงานไม่เกิน 5 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดามีรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ มีรายได้ประจำต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้พิเศษไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายในการบริโภคต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท และมีภาระหนี้สินรวมไม่เกิน 500,000 บาท เมื่อพิจารณาจากการออม และรูปแบบการออม พบว่ามีการออมไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และส่วนมากออมเป็นเงินฝากธนาคาร และปัจจัยที่มีผลต่อการออม คือปัจจัยด้านรายได้ถาวร รายได้ชั่วคราว ชั่วคราว สถานภาพสมรส และมูลค่าทรัพย์สินรวมทั้งหมดของพนักงาน มีผลในทิศทางเดียวกันกับการออมของพนักงานธนาคาร และมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยที่มีผลในทิศทางตรงกันข้าม และมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านเพศ จำนวนบุตร ภาระหนี้สิน และรายจ่ายเพื่อการบริโภค

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non – Experimental Design) เป็นการศึกษาที่มีการศึกษาตามสภาพที่เป็นธรรมชาติ โดยไม่มีการจัดกระทำ หรือควบคุมตัวแปรใด ๆ เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบวิจัยตัดขวาง (Cross Sectional Studies) คือการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งเพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

ประชากรที่ทำการวิจัยในครั้งนี้คือกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน แต่ผู้วิจัยไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non – Probability) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนั้น เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถระบุจำนวนประชากรที่แน่นอนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane (1967) ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ความคลาดเคลื่อนของข้อมูลประมาณ 5% ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 400 คน

แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน รายจ่ายต่อเดือน และสาเหตุรายจ่ายหลักเพื่อเรื่องใด ลักษณะของคำถามจะเป็นการตั้งคำถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) โดยใช้มาตราการวัดแบบ Nominal และ Ordinal จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน จะประกอบไปด้วย คำถามเกี่ยวกับ 1) ด้านความสำคัญ 2) ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน

3) ด้านอัตราการออมเงิน 4) ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ และ 5) ด้านอัตราการออมเงิน โดยลักษณะแบบสอบถามจะเป็นการตั้งคำถามในลักษณะการกำหนดค่าคำตอบ (Rating) จำนวน 12 ข้อ และข้อคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) จำนวน 1 ข้อ ซึ่งได้มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ระดับความสำคัญมากที่สุด = 5, ระดับความสำคัญมาก = 4, ระดับความสำคัญปานกลาง = 3, ระดับความสำคัญน้อย = 2 และระดับความสำคัญน้อยที่สุด = 1

ช่วงเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยการประเมินความสำคัญ กำหนดให้ $4.21 - 5.00 =$ ระดับความสำคัญมากที่สุด, $3.41 - 4.20 =$ ระดับความสำคัญมาก, $2.61 - 3.40 =$ ระดับความสำคัญปานกลาง, $1.81 - 2.60 =$ ระดับความสำคัญน้อย และ $1.00 - 1.80 =$ ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 **สถิติพรรณนา** (Descriptive Statistics) นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าร้อยละและความถี่ ในการอธิบายตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่าย และใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน

2 **สถิติอนุมาน หรือสถิติเชิงอ้างอิง** (Inferential Statistics) นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ที่มีเพศต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t - test และผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีด้านอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ One way ANOVA หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

ผลการวิจัย

- ผลการวิเคราะห์ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออมโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มีระดับความคิดเห็นมาก และปานกลาง โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน 2) ด้านความสำคัญ 3) ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ และ 4) ด้านรูปแบบการออมเงิน
- ผลการเปรียบเทียบของผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินต่างกัน

2.2 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการออมเงินไม่ต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย พฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษา พฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออมโดยรวมในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการออมรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความสำคัญ ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการออมเงินในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เห็นว่า การออมสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทนต์ (2555) ที่ว่าการออมทำให้ผู้ออมบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้ ซึ่งการออมถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งการออมยังช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของนันทพร จรัสสุขสวัสดิ์ (2560) ที่ว่าการออมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ เพื่อให้ผู้ออมสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งการออมยังสามารถช่วยแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ไม่คาดคิดได้ด้วย

1.2 ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวัตถุประสงค์ของการออมเงินในระดับมาก โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการออมเงินเพื่อการฉุกเฉิน สำหรับการเจ็บป่วย หรือมีเหตุต้องใช้จ่ายก้อนเร่งด่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน, ธนาคารแห่งประเทศไทย (สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เมื่อ 20 มีนาคม 2562) ที่ว่าวัตถุประสงค์ในการออมเงินแบ่งได้เป็น 4 ส่วนคือ 1) ออมเพื่อการฉุกเฉิน เพื่อเก็บไว้ใช้กรณีเจ็บป่วย หรือมีเหตุให้ต้องใช้จ่ายก้อนอย่างเร่งด่วน 2) ออมเพื่อเติมฝัน เพื่อนำไปใช้จ่ายในสิ่งที่ต้องการ 3) ออมเพื่อวัยเกษียณ เป็นการออมระยะยาวเพื่อใช้จ่ายเมื่อพ้นวัยทำงาน และมีเพียงพอสำหรับการดูแลสุขภาพทำกิจกรรม เพื่อความสุขในชีวิต และลดภาระของลูกหลาน และ 4) ออมเพื่อการลงทุน เป็นการนำเงินออมไปลงทุนให้เงินงอกเงย ซึ่งควรเลือกการลงทุนที่เหมาะสมภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของฐานันยา กัมพลาวลี (2552) ที่ว่าหากต้องการได้รับผลประโยชน์สูงสุดของการออมเงิน จะต้องเลือกรูปแบบการออมเงินและประเภทของ

การออมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการออมเงิน โดยวัตถุประสงค์ของการออมเงินมีดังนี้ 1) เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น และเกิดค่าใช้จ่ายขึ้นอย่างกะทันหัน 2) เพื่อใช้จ่ายสำหรับการศึกษา 3) เพื่อใช้จ่ายในยามชรา 4) เพื่อแสวงหาผลประโยชน์

1.3 ด้านรูปแบบการออมเงิน ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านรูปแบบการออมเงิน ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่เห็นว่าออมกับสถาบันการออม ฝากธนาคารหรือทำประกันชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับกองบัญชาการรายได้ประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างใน นเรศ หนองใหญ่, 2560) ที่ว่ารูปแบบการออมที่บุคคลทั่วไปรู้จัก ซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมายระเบียบของกฎหมาย คือการออมในสถาบันการออม มีดังนี้ ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐบาลจัดตั้ง บริษัทเงินทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทประกันชีวิต ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และกองทุนบำเหน็จบำนาญ และสอดคล้องกับศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์ (2552) ที่ว่า รูปแบบการออมโดยออมเงินฝากที่สถาบันทางการเงินต่าง ๆ เป็นการออมที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุด เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน บริษัทเงินทุน บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเงินฝากสหกรณ์ เป็นต้น

1.4 ด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่เห็นว่านำเงินจากการออมเพื่อมาใช้ในวัยเกษียณ ซึ่งสอดคล้องกับศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2553) ที่ว่าในการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ ต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ และแหล่งรายได้ของผู้เกษียณอายุเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนในการดำเนินชีวิตหลังเกษียณอายุได้ ซึ่งสามารถแบ่งแหล่งเงินออกได้ดังนี้ 1) แหล่งเงินที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นแหล่งเงินที่ได้สะสมไว้ 2) แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษียณ 3) แหล่งเงินออม / เงินทุนประจำ เพื่อเกษียณอายุเป็นแหล่งเงินออม หรือลงทุนประจำทุกเดือน หรือทุกปี เพื่อเป็นเงินทุนที่นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในช่วงหลังเกษียณอายุ และสอดคล้องกับ การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ (สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อ 12 มีนาคม 2562) ที่ว่าการกำหนดเป้าหมายการเกษียณ การวางแผนการเกษียณอย่างมีประสิทธิภาพนั้น เริ่มต้นด้วยการวางแผนเป้าหมายก่อนว่าเราต้องการคุณภาพชีวิตแบบไหน หลังจากที่เราเกษียณแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรกคือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้นจะต้องสอดคล้องกับรายรับ รายจ่าย และความสามารถในการหารายได้ เช่น ถ้าในแต่ละเดือนนั้นรายได้หักรายจ่ายแล้วมีเงินเหลือแต่ละเดือน 4,000 – 5,000 บาท ซึ่งเป็นเงินที่สะสมไว้ ก็สามารถนำเงินนั้นมาใช้จ่ายหลังเกษียณอายุได้

1.5 ด้านอัตราการออมเงิน ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมผู้วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มีอัตราการออมเงินในแต่ละครั้งเฉลี่ยอยู่ที่ 6,547.20 บาท โดยอัตราการ

ออมเงินจำนวนน้อยที่สุด เท่ากับ 0 บาท และมีอัตราการออมเงินจำนวนมากที่สุด เท่ากับ 100,000 บาท ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าอัตราการออมเงิน หรือจำนวนเงินที่จะออมของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับหลาย ๆ ปัจจัย ซึ่งบางคนสามารถกำหนดวงเงินการออมในอัตราที่แน่นอนได้ บางคนไม่สามารถกำหนดวงเงินได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือการออมเงิน, คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (สืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อ 23 พฤษภาคม 2562) ที่ว่าหลักการออมเงินที่ดี ต้องกำหนดว่าจะออมในอัตราเท่าไรต่อครั้ง อาจกำหนดเป็นจำนวนบาท หรือเป็นร้อยละของรายได้ เมื่อเก็บออมได้เงินจำนวนหนึ่งสามารถนำเงินออมนั้นไปลงทุนเพื่อเพิ่มมูลค่า และสอดคล้องกับ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2554) ที่ว่า เคล็ดลับการออม มีหลายวิธีให้เลือกใช้ ขึ้นอยู่กับกับตัวบุคคลที่จะเลือกการออมโดยวิธีใด หรืออัตราเท่าใดที่พอเหมาะ ไม่ตึงเกินไป และไม่หย่อนเกินไป

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการออมเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ และค่าใช้จ่าย สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

2.1 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีเพศต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ทั้งเพศชาย และเพศหญิงต่างมีพฤติกรรมการออมเงินเหมือนกัน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยาพร จันทร์เจริญ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การออมของแรงงานวัยก่อนสูงอายุ และวัยสูงอายุที่ทำงานในระบบ และนอกระบบ พบว่า ลักษณะประชากรทางสังคม กลุ่มแรงงานในระบบเพศชายวัยก่อนสูงอายุมีสัดส่วนไม่ออมมากกว่าเพศหญิง แต่ในวัยสูงอายุเพศหญิงมีสัดส่วนไม่ออมมากกว่าเพศชายซึ่งต่างแรงงานนอกระบบ ทั้งวัยก่อนสูงอายุ และวัยสูงอายุเพศหญิง มีสัดส่วนไม่ออมมากกว่าเพศชาย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา เขมวิรัตน์ และดวงใจ เขมวิรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยการวางแผนทางการเงินของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.2 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีอายุต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนทุกช่วงอายุมีพฤติกรรมการออมเงินไม่เหมือนกัน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของใจเดียว โกมลเพ็ชร (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการออมของบุคลากรในวิทยาลัย นครราชสีมา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26- 30 ปี ด้านพฤติกรรมและรูปแบบการออม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหนี้สินร้อยละ 20 ของรายได้ มีเงินออมร้อยละ 10 ของรายได้ โดยมีวิธีการออมเงินโดยใช้วิธีการการออมแบบใช้ก่อน เหลือแล้วค่อยออม เหตุผลในการออมเงิน คือ เพื่อเก็บไว้ใช้

รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย แต่ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฏี ยิวคิม (2555) ได้ศึกษาเรื่องทัศนคติ และพฤติกรรมการออมของบุคลากรมหาวิทยาลัยรามคำแหง กรณีศึกษาบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลในด้านอายุ และสถานภาพ มีผลต่อพฤติกรรมในการออมบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทัศนคติพฤติกรรมการออมของบุคลากรคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้แก่ ทัศนคติในเรื่องการออมเพื่อสิทธิพิเศษการออมในเรื่องเกี่ยวกับ เวลา ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และทัศนคติในเรื่องการออมเพื่อผลตอบแทนตามลำดับ

2.3 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีสถานภาพต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินไม่ต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมไม่เหมือนกัน ซึ่งผลสอดคล้องกับ วันชัย แก้วสุมาลี (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัย ความเชื่อ ทัศนคติ และพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุทำงานของบุคคลทำงานวัยผู้ใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มที่มีสถานภาพสมรสมีคู่ หรืออยู่ด้วยกัน และสถานภาพหม้ายหย่า หรือแยกกันอยู่ มีการเตรียมตัวก่อนการเกษียณอายุการทำงานด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านทรัพย์สินเงินทอง มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพโสด แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาธิบดิ์ ฤกษ์สันทัต (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัท เอกชนและข้าราชการในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการที่มี การออมเงินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 20 - 30 ปี สถานภาพโสด และไม่มีผู้อยู่ในอุปการะเลี้ยงดูด้านพฤติกรรมการออมพบว่าทั้ง พนักงานเอกชนและข้าราชการไม่มีการวางแผนการออม คือ ไม่มีการกำหนดไว้แน่นอนในแต่ละเดือนแต่จะออมตามเงินที่เหลือ มีจำนวนเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,000 - 5,000 บาท

2.4 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ไม่ว่าจะการศึกษาระดับใด ย่อมมีพฤติกรรมการออมเงินเหมือนกัน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนทยา เขมวิรัตน์, ดวงใจ เขมวิรัตน์, ธานี คงเพชร และพรประภา แสงสิน เจริญ (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้และทัศนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการการเงินส่วนบุคคล : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้และพฤติกรรมการออมเงินเกี่ยวกับการจัดการการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของญาดา วัลยานนท์ และศรินทร์ สุวรรณหงษ์ (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุของข้าราชการและลูกจ้างสังกัดสำนักงานเขตบางซื่อกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการเตรียมตัวด้านการออม และการลงทุนด้านความรู้ความเข้าใจ ประเภทการลงทุนในหลักทรัพย์มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษา รายได้

ต่อเดือน ระยะเวลาการออม และการลงทุนมีความสัมพันธ์ ระดับการศึกษา สถานภาพในการทำงาน สัดส่วนในการออม และการลงทุนต่อรายได้มีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพในการทำงาน รายได้ต่อเดือน

2.5 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงาน บริษัทเอกชนที่มีรายได้ต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ที่มีรายได้ต่างกัน ย่อมทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินแตกต่างกัน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ บุญฉาย (2552) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการการเงินส่วนบุคคล : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 512 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง ซึ่งสอดคล้องกันในทุกระดับของรายได้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 30.8 วางแผนเปอร์เซ็นต์การออมอยู่ในช่วง 6-10% ของรายได้ ซึ่งกลุ่มนี้ส่วนใหญ่สามารถออมได้เพียงระยะสั้น ๆ แต่ผลสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชนา จิวพัฒน์กุล, วรางคณา อติศรประเสริฐ, ศุภินญา ญาณสมบุรณ์ (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออม และการใช้จ่ายของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุที่มีอาชีพก่อนเกษียณอายุการทำงาน และรายได้ส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการออมในด้านมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ถาวรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านมูลค่าการออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินในระบบ และนอกระบบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.6 ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงาน บริษัทเอกชนที่มีค่าใช้จ่ายต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน ที่มีระดับการใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินต่างกัน ซึ่งผลไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี สมะณี (2556) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบ และปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนเท่ากับ 296,082 บาทต่อปี มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน เท่ากับ 245,686 บาทต่อปี รูปแบบการออมของครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีการออมเงินในรูปแบบของการฝากธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ การออมเพื่องานสังคม ออมเพื่อใช้จ่ายนอกเหนือจากรายจ่ายประจำ และออมเพื่อใช้ในการด้านการศึกษา และการงาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลพร ศิริสารกุล (2554) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายในการบริโภคต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท และมีภาระหนี้สินรวมไม่เกิน 500,000 บาท เมื่อพิจารณาจากการออม และรูปแบบการออม พบว่ามีการออมไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน และส่วนมากออมเป็นเงินฝากธนาคาร

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงิน ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่ต้องการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

จากผลการวิจัยเห็นว่ากลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการออมเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมรับวัยเกษียณในด้านความสำคัญ ด้านวัตถุประสงค์ในการออมเงิน และด้านการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณในระดับมาก แต่ในด้านรูปแบบการออมเงิน มีความคิดเห็นในระดับเพียงปานกลาง โดยผู้ออมจะเน้นการออมในรูปแบบฝากกับสถาบันการออม และทำประกันชีวิต ซึ่งการออมโดยซื้อทรัพย์สิน หรือออมในทรัพย์สินทางการเงิน ถือเป็นรูปแบบของการออมเช่นเดียวกัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือให้ข้อมูลข่าวสารกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้รับทราบประโยชน์จากการออมเงินในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการฝากธนาคาร และทำประกันชีวิต

ส่วนด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน ต่างกัน ทำให้มีพฤติกรรมการออมเงินที่ต่างกัน ดังนั้น สถาบันการเงินทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่ต้องการออมเงิน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการออมเงินของบุคคลกลุ่มวัยทำงานบริษัทเอกชนเพิ่มเติม เช่น ปัจจัยทางด้านพฤติกรรม ปัจจัยทางด้านทัศนคติ ปัจจัยทางด้านความเสี่ยง เพื่อให้สามารถปรับปรุง พัฒนา และออกแบบผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการออมให้มีความหลากหลายตรงกับความต้องการของผู้ที่ต้องการวางแผนทางการเงิน

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนเท่านั้น ดังนั้น จึงควรขยายขอบเขตด้านกลุ่มประชากรให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มคนทำงานราชการ หรือ กลุ่มคนทำงานอิสระ เป็นต้น เพื่อให้เกิดความแตกต่างทางด้านความคิด และได้ผลการวิจัยที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ. (2554). *การวางแผนทางการเงิน*. คู่มืออบรมการวางแผนทางการเงิน, บริหารเงินอย่างมั่นคง สุขีสรภาพที่มั่นคง.

- การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ. (2554). *การวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ*. ค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2562 จาก https://somdej17.moph.go.th/intranet/gpf/GPF-E-Learning/Financial%20Planning%202/Financial%20Planning%202/2_1_1/retire_211.pdf
- คู่มือการออมเงิน. คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. *คู่มือการออมเงิน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2562 จาก <http://bkkthon.ac.th/userfiles/file/news/7-7-57.pdf>
- จุฑาธิบัติ ฤกษ์สันทัด. (2555). *เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนและข้าราชการในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอก การจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ฐานิยา กัมพลาวลี. (2552). *เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมและรูปแบบการออมระหว่างพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการ*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดลพร ศิริสารกุล (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นเรศ หนองใหญ่ (2560). *พฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตพื้นที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์ กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐ และภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทพร เจริญสุขสวัสดิ์. (2560). *การวางแผนทางการเงินของบุคคลกลุ่มวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. ศึกษานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขต เทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน. ธนาคารแห่งประเทศไทย. *การออม*. ค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2562 จาก <https://www.1213.or.th/th/moneymgt/save/Pages/save.aspx>.
- ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน สถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2553). *หลักสูตรวางแผนการเงิน ชุดวิชาที่ 4. การวางแผนเพื่อวัยเกษียณอายุ*.
- สุภาวดี ฮะมะณี. (2556). *รูปแบบและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครัวเรือนในเขต กรุงเทพมหานคร*. เอกสารการประชุมวิชาการประจำปี 2556 สภาคคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ณ อาคารศูนย์ทรัพยากรการเรียนรู้สิรินธร มหาวิทยาลัยพายัพ, จังหวัดเชียงใหม่.